

ACC. N:R M. 14911: 1-2.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Gösta H. Dahl, Ronneby
Härad: Medelstadi Berättare: Hilma Olsson
Socken: Ronneby Berättarens yrke: _____
Uppteckningsår: 1960 Född år 1876 i Ronneby s:n

Skyltdande, utvecklande och roande föremål
för barn i krypsåldern. s. 1-2.

nr 114

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LUF 114

2,6/10-60

Skyddande, utvecklande och roande föremål för barn i KREPPÅLDERN.

I Hilma Olssons barndom förekom icke, såvitt hon hade sett el. hört, några anordningar till skydd för barnet när det skulle lära sig gå. Det behövdes inte heller. Visserligen faller ju barnet ofta då det försöker med de första stapplande stegen, men den lilla barnkroppen är så mjuk att det ytterligt sällan skadar sig vid fall. Inte heller använde man sig av några anordningar till skydd för barnet, när det blev lämnat ensam, vilket i allmänhet inte skedde annat än för en kort stund. Lämnade man barnet såg man till att någon, ofta ett äldre syskon fanns till hands att passa det. Ofta hände det då, att man låste in småbarnen med sträng tillsägelse att inte röra vid något som kunde skada barnen.

Man lärde barnen att gå. Men först måste man lära det att stå, vilket ju var förutsättningen för att det skulle kunna lära sig gå. Då gick modern, det var i regel alltid hon - och ställde den lille vid en vägg, så att barnet hade stöd mot denna och drog sig sedan tillbaka något steg. Barnet stod där och såg förskrämt ut, vaggade av och an, medan modern sittande på huk framför det jollrade: dall, dall, dall, d. v. s. barnet skulle stå dall, ett folkligt uttryck för att stå stilla. Dall, dall, dall jollrade modern och bredde ut armarna framför barnet. Och med små korta steg snarare föll än sprang barnet i hennes öppna famn. Denna manöver upprepades ofta och till slut kunde ungen själv gå, fastän ostadigt någon meter. En del mödrar lärde barnet att gå genom att flytta fram barnets fötter sakteliga. Hon höll barnet framför sig, dess små händer i sina och fick det på så sätt att ta ett litet steg i taket.

När man skulle lära barnet sitta, placerades en el. flera kuddar bakom dess rygg i vaggan. Barnet låg alltid i vagga på den tiden. Den var hemmets snart sagt nödvändigaste möbel. Den första föda barnet fick i sin mun, var med undantag av di-

mjölken, en tugga. Det vill säga, modern, farmodern, el. mor-modern satt med det lilla barnet i famnen och gav det en av sina tuggor under måltiden. Ätminstone i backstugorna bestod denna tugga offgast av bröd, bröd brett med "fete", senare margarin. Barnet hade ju inga tänder. Hon placerade tuggan i en tesked och stoppade in i barnets mun. Efter några tuggor var barnet så införstått med metoden att det noga följde moderns förehavande med blicken. Tittade upp på moderskan, såg henne tugga och sedan "välta" ut den i en sked. Barnet öppnade munnen nästan automatiskt, alldeles som en fågelunge. Gapade och fick hela den lilla munnen full. Tuggade, lite långsamt och ovanligt och svalde. Tyckte barnet det var gott, höjde det ofta sin lilla arm och smekte moderskan och såg "kelet" ut.

Efter det sedan barnet börjat intaga fast föda, gjorde sig behovet av potta gällande. Till pottan brukades aldrig s. k. pottstolar el. annat hjälpmedel för att underlätta barnet att sitta på pottan. Modern el. någon annan höll i det så att det inte kunde falla.

Barnet i krypdåden fick i regel som enda leksaker en liten skallra och sedan, när det höll på att avvänjas: en tröstnapp.